

AKATAPPA

Ocak 2016 - Sayı 193

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Arife KALENDER

Oya UYSAL

DOLDU

Gelirken boştu ellerim
yükü ağaçlar gibi ağır
eğildim

yalnız geldim
her şey ve herkes benimdi
bereketin adını söyleyen toprak
kendini temizleyen su
benimdi yel, yağmur, sağnak

dünya annemdi, emdikçe tat
emdikçe zehriyle büyüdü hayattan damlayan
damaklarda et ve kan
içerden yedim, bende birikenden
dışarıda bekledi cennet ile cehennem
ölümü şımartıyordu ilahlar

ormanın alaca uğultusu içinde
kişneyen at, kıvrılan yılan, kaçan tilki
adını koydum, anlam buldum, sundum
nice rengi nice sayıyı nice soluğu nice
sözü gövdeme aldım
aldıklarına yuva kurdum

değirmen taşının dönerken çıkardığı ses
eprimiş gövdelerin yılğını
mevsim temizliği yapıyorum çalı çırpı
kalsam n'olacak, gitsem yeniden çağırır mı aşk
kestim yılkıların yularını ey rüzgâr
tüm anlamların ağzını çözdüm de
bana kaldı anlamsızlar

Nihan IŞIKER

ÇEŞM-İ ZÜLFİKÂR

gözlerin hangi kuyu
hangi anın gölgesi

geceye rengini veren
zülfikârdı gözlerin

KARANLIĞA ÇİZDİĞİM RESİM

Vedalaşmayı hak etmeyen üzgün bir sokak, dolaşıp durdu
yağmurun altında, gözleri penceremde.

Camları buğulu kalbimde
sert iklimlerin rüzgârı
çok ince bir şeylerin kırılan parçaları.

Bir bulutun kenarına oturtup arp çaldırdığım annem,
sahiden öldü işte ve ben ağlayamadım.
Ruhumdaki bu sızıyla öldüğün yaşa gelmem, burda,
şimdi böyle, elimden gelen
karanlığa çizdiğim
resim

keşke ağlayabilseydim anne, keşke ağlayabilsem.

Ey yoksulların tanrısı!
Çöküp oturmadın hiç soframıza
omuzlarımızı erken indiren hayatın teninde
izi var tırnaklarımızın.

Vedalaşmayı hak etmeyen üzgün bir sokak, dolaşıp durdu
yağmurun altında, gözleri penceremde.

Ve sen gün ışığım, oğlum,
benden sana kalacak olan
sadece yalnızlığım.

İbrahim OLUKLU

ZEYTİNİN YOLCULUĞUNDA

Ekimde iyice eğer boynunu güneş
Kaz Dağları'nın oralarda bir yerlerde
Saklananı, acemilik edeni, gözden kaçanı
Kalmasın diye dalların arasında

Hüseyin Alemdar, Suat Kemal Angı, Gökhan Arslan, Utkun
Büyükkâşık, Oresay Özgür Doğan, Sema Enci, Şerif Erginbay,
Osman Serhat Erkekli, Metin Fındıkçı, Elif Firuzi, Ozan
Genç, Hakan Güzeldere, Nihan Işıker, Arife Kalender, Emin
Kaya, Seval Karadeniz, Müştehir Karakaya, Hüseyin
Korkmaz, Emre Küçüköğlü, İbrahim Oluklu, Hızır İrfan
Önder, Ozan Öztepe, Hüseyin Peker, Ertuğrul Tiryaki, Oya
Uysal, Yalçın Ülker, Fesih Vural, Halim Yazıcı, İrfan Yıldız,
İsmail Güney Yılmaz, Berker Yörgüç.

OLAMAZ MI YANI?

Ozan GENÇ

Çalıştığım ortaklıkta yeni bir yazman kız çalışmaya başladı, çalışmaya başladığı gün de benim üstümde çalışmaya başladı. İki de bir uyduruk iş bahaneleriyle yanıma geliyor, yemekhanede karşıma oturuyor, bön bön yüzüme bakıyor. Göz ucuyla incelemem desem yalan olur, ama tipi ve gövdesi azıcık kayık bir hatun, yaramaz yani, o yüzden suratsız davranıyorum. (Türkçe'nin 'aziz'likleri işte, 'suratsız' başka 'yüzsüz' başka anlamlara geldiği için Öz Türkçesini kullanamıyorum). Tam o günlerde cep telefonum da sık sık çalmaya başladı, açıyorum ses yok, sadece derin iç geçiriş sesleri alıyorum. Sonunda ben aradım, ürkek bir bayan sesi "Alo" deyince,

"Derdin ne kızım senin. İç geçirmelerin hiç de etkileyici değil."

"Yanlışlıkla aramış olamaz mıyım yani?" demez mi, sesindeki ürkekliği de atmış biçimde.

"On kez yanlış arama, öyle mi? Derdin ne senin?"

"Bir derdim olamaz mı yani?"

"Neymiş derdin?"

"Sizi çok beğeniyo olamaz mıyım yani?"

Bu tip aramalardan hayır çıkmaz, biliyorum, koca arayıcısı mahalle kızlarıdır bunlar, sürem harcamaya değmez. Azarlayıp kapattım. Doğallıkla iki olay arasında bir bağlantı olduğunu bilmiyordum. Günlerden bir gün, yemekevindeyiz, ayırdında değilim, sözünü ettiğim kız da, benden umudu kestiği için karşımda değil, ama yakın bir yerlerde oturmuş olmalı ki sesini duydum. Kendisini arayan birine, bilinmez hatunu aradığımda bana söylediklerini aynen yineliyordu! Üst kata aynı kat-aracıyla çıkarken yüzüne şöyle bir baktım,

"Telefonumu çaldıran tipte sen aynı olamaz mısın yani?" dedim, kızarıp bozarmasını boşuna bekledim, birden şirretleşti:

"Lütfen asılıp durmayın, ne zaman yalnız birini görseniz, hemen... Yaşamımda başka biri olamaz mı yani?"

Sus pus olmak bana düştü!

Tam kat aracından inmiştim ki, ortaklıkta çalışan, yazın dergilerinde arada bir şiir üzerine yazılar döktüren (nedendir bilmem, benim şiirlerimi hep pas geçmiş olan) Ender Atartutar, camlı kapıdan görerek, içerden, masasının başından bana seslendi. Yanına gidince masanın üstünden aldığı *Şiire Giden Dikenli Yollar* dergisinin son sayısını elinde sallayarak ve burnundan soluyarak:

"Haşmet Eliuzun yazımı çalmış yahu!" dedi, "Kimi sözcükleri değiştirmiş, usunca yenileştirmiş, konu aynı, mantık aynı, kavramlar aynı... Puşta bak yahu!"

Daha geçen hafta, Ender'le ortaklığın yemekevinde karşılaşmıştık ve ona Haşmet Eliuzun'un *Simgenin Simyası* dergisinde çıkan sözüm ona bir şiirinin benim bir şiirimim kimi sözcükleri değiştirilmiş bir kopyası olduğunu söylemiştim. O da, "Abartıyorsun, senin şiirinden habersiz olarak benzer

duyarlıkları eş zamanlı olarak duyumsamış olamaz mı yani?" demişti. Güldüm:

"Senden habersiz olarak aynı düşünümü düşünmüş olamaz mı yani?" dedim.

Benim şiirim çalındığında gösterdiği tepkiyi anımsadı mı bilemem. Arkamdan hâlâ sövüp sayıyor, mahkemeye vermekten filan söz ediyordu!

Yazievine girdim. Geçen ay işe başlayan Mücella Gizem hanımefendi, masasında dudaklarını yalaya yalaya, - bilgisayar özürü olduğu için - kağıtlara bir şeyler karalıyordu. Kızın bulduğu tanıtım tümcelerini okudukça gülüyorduk, işverenden torpilli yeteneksizin tekiydi anlayacağınız. Giyim-sunumcular gibi giyinmiyor, her gün ayrı kılıkla, yüksek topuklu ayakkabılarla kırta kırta yazievine giriyordu. Yine her zamanki gibi aşırı savlı giyinmiş, ıslak kedi gibi de kıpkızıl bir şala sarınmıştı. Beni görünce zıvalamalarını üstüme yıkmaya kalktı, başyapıt bir üst-duyurum (yani slogan) bulmuş ama tümcenin gerisini getiremiyor, bi baksa mıymışım. Yardım isterken nasıl da kedi gibidirler, kırıpkırlarını nasıl da kırıştırırlar... Ama yemezler. Asılmadım desem yalan olur, ama azıcık ilgiyle burnu tavanı gösteren tiplerden oluveriyordu. Böyle tiplere önce asılırsınız, boş çıkınca da sözünüzü esirgemeyeceğiniz kişi olurlar. Fırsatı kaçırmadım:

"Mücella Hanım, şu üstüne başına harcadığın paracıklarla ufacak da olsa bir kitaplık kurup esinini azıcık cılalasan da, ondan bundan esin dilenmesen olamaz mı yani?" dedim.

Gözünden (ve belki başka bir yerinden de) sanki ateşler fışkırdı:

"Senin için kitaplar önemli olabilir, saygı duyarım, ama benim için de giyim kuşam önemli olamaz mı yani, sen de buna saygı duyamaz mısın yani?"

"Yani..." deyip geçtim masama.

Önümde de bir buzdolabı çalışması var. Günlerdir aradığı üst-duyurum neredeyse dilimden fışkırdı: "Alacağınız en iyi buzdolabı bu olamaz mı yani?"

Her akşam doğru eve gitmek isteği duyarak işten çıkarım, gelgelelim vapur iskeleye yanaşınca, bakmışım, sanki benimkiler değilmiş gibi, adımlarım beni almış bilinen yere götürüyor. Bilinen yer, şu bir dolu çakma yazıncı bozuntusunun toplanıp abukladığı yer. Şaştım, bu kez kimsecikler yok gibiydi. Derken, bizim tinbilimciyi, Sinan Sağaltır'ı gördüm bir masada, bir başına demleniyordu. Bir başına olmasına da şaştım, çünkü önceleri "Yahu kuraldır, tinbilimci hastalarıyla aynı toplumsal ortamlarda bulunmaz, tinbilimci sınır koyar" filan diyen, sonraları benim yüzümden buralara kötü alışan şiir sever tinbilimcimiz, ne zaman gelse başına herkesi topluyordu. Adamda bir çene var ki, ohooo, ağzını bir açtı mı, sınır mınır kalmıyor, ne denli hastası varsa, yaşamları 'arkası yarın'a dönüşüyor. Böyle zevzek tinbilimciye iç mi dökülür demeyin, usu havada ne denli yazıncı varsa "koşun beles tinbilimci var" dercesine başına üşüşüyorlar, en saklı, en gizli neleri varsa, herkesin içinde anlatıp bir umar gösterebilirler. Daha geçen gün, Nazlı Daldandala, onca insanın ortasında buna us danışıyor: Romancı Memet Leylek'le ozan Hüsnü Gevrek arasında kalmış, ikisinden birine karar veremiyormuş, ne yapsaymış, bunun için bir ilaç milaç var mıymış. Tinbilimcimiz "Bir akşam gel de bunu özel konuşalım" diyesi oldu, boşboğaz Hamit Amidli "Aha üçe çıhdı gızın dolanacağı gutuplar" demez

GÜZ

yağmur
ince bir gülüş gibi yayılıyor
kentın üstüne
çocuksu bir küslüğü avutarak
güz yapraklarından kaydıraklarda
akıyoruz
saklı bir coşkuyla
biz, aşka.

mi! Nazlı'nın tepkisi de tam tepki yani: "Herkesin içinde edilecek laf mı ulan kıro!" dedi, haydi birbirlerine girdiler. Ben de buralara gelmemeye 1367. kez karar verdim.

Neyse, bilmem kaç bininci kez, yine oradaydım işte. Tinbilimci Sinan Sağaltır'a "Bu akşam yalnızsın üstad" dememe kalmadan, Hakan Kanka, düştü içeriye, koltuğunda da bir tomar kitap.

"Ne o, yeni şiir kitabın mı? Üç ayda bire mi çektin kitap çıkartma aralığını yoksa?" dedim, oturması için yana kaydım.

Kızara bozara yanımıza oturdu, sözlerimden rahatsız oldu sanıyorum. Koltuk altındaki kitapları da masaya koyası değil, öyle tutuyor. Uzanıp çektim aldım birini, amacım biraz şiirini övüp, alınganlığını gidermeye çalışmak. Kitabın adının "Tinçözümleyici Açından Günümüz Şiirinin Yüklemleri ve Yerlemleri" olduğunu ayırt ettim, "Ben de senin kitabın sandıydım" diyecekken, şaşarak gördüm ki üstünde gerçekten onun adı var. Hakan Kanka ise, bana değil, utangaç utangaç Sinan Sağaltır'a bakıyordu. Korkunun ecele yararı yok, kitap az sonra Sinan Sağaltır'ın elindeydi. Tinbilimcinin kaşları kitabı karıştırdıkça oynamaya başladı, sonra masaya bıraktı.

"Maşallah, gerçi kütüphanecilik öğrenimi görmüşsün ama, Freud, Jung, Lacan, Klein, Kernberg, Kohut, Winnicot... Hepsini özümsemişsin ozan dostum. Yalnız tinbilimde "göstergebilimsel bilinçdışı nesne kuramının gerçeklikten oyuna geçişi ve ontolojik kopuş" diye bir kuram yok. Ya da ben bilmiyorum. Hangisi söylemiş bunu?"

"Ben söyledim" dedi Hakan Kanka, kitabı masadan alıp, ayağa kalkarken "İlla onları yinelemek mi gerekir, yeni bir kuram olamaz mı yani?"

Sinan Sağaltır, "Olur da yani... Ama..." derken Hakan Kanka çoktan toz olmuştu!

Eve girdim. Gülistan'da her zamanki terane:

"Yine nerelere takıldım. Bir akşam da erken gelemez misin yani?"

Gel de şu karı ulusunun us kıtlığına şaşma:

"Bu saate kadar çalışıyor olamaz mıyım yani?" dedim.

Yaşamında ilk kez denediği bir yemeği önüme koydu: Yenecek gibi değildi yahni...

TOPRAK YÜZLÜ AŞK

I
yanacaksa göğsünde güneş
bir sevda kanadında uçsun öpüşlerimiz
tenimiz tutuşurken gecenin tininde
kopsun arşın suskun dilinde gözyaşı kıyameti
dudaklarımızda yeşersin elimizden alınmış yarınlarımız
ellerimiz dokunurken saksıda büyüttüğümüz mayın tarlasına

II
kırık bir kalemin ucunda
aşk yeniden yazılınca
beyaza sürgün hayallerin dalına bülbül
sen yitik düşlü çocukların ülkesinde ses
ben lal çağın diline hükümlü aşk
zaman solgun yüzlü mevsimin teninde
taze bir öpüş olur

III
bir sabah uyanınca pencerede beslediğimiz umut
dalında aşk okunur
dağlarda sevdamız bahar
çorak toprağın dudağında hayat alından öpülür
sen toprak yüzlü aşk olursun ömrüme
dilim dilinde şiir

UZANINCA GEÇMEYEN AĞRI

Doldurduğum suları dökmeden taşırım sana
Çattığım dalları ev sanıp misafirliğini beklerim
Zehrim alınıp kuyuma itildim çubuklarla
-Ganimetten bir pay, şehirdeki meczuplara-
Yürüyüşten, ayaklarımı sürdüğüm için atıldım

Ağzımızda toprak tadı en özenilmiş sofralarda
Aynı elbiseyle geçirilen davetler
Yırtılıp da yenisi konmuş bir fotoğrafın
Yadırganışı var her bakmamda
En sona saklanan hediyeler henüz göz göze gelmeden verildi
İlk soruyla anlatıldı bütün akılda kalanlar
Bir kol uyuşmasıyla ovalanan korkular, iştahsızlık
Hastalıklar, izinsiz kopardığımız meyvelerle sokağımıza
girdi

-Vaktimiz
Yanlış yazılmış bir adresi ararken
Ev sahiplerinin terslemeleriyle geçti-

Artık, yalnız kapı dışarı edilenler anlatabilir
Apartmanların üzerine kurulduğu harabeleri
Sana miras kalan;
Unutkanlık, yakın gözlükleri, günü geçmiş merhemler
Bu tufanı da kar tatilleriyle atlatılabilirsin belki
Uslu durup, ilaçlarını günü gününe içersen eğer.

GONCA ÖZMEN'İN SAKLI KALAN DÜNYASI

Hüseyin PEKER

Gonca Özmen, orta yaşa yaklaşıyor, ama gençliğini hiç de boşuna geçirmedir. Satır satır değerlendirdi yıllarını, boş geçirdiği zaman bırakmadı kendine. Burdur'da yetiştiği yeşilliklerle örtülü, bahçelerle örülü ortamında izlerini bile; öğrencilik yaptığı, bir bebek sahibi olduğu yıllarla kapatmadı. Aksine çocukluğun o zengin ayrıntılarını bir bir döktü şiirine ve onlardan dolu yapıtlar bıraktı aramıza. *Belki Sessiz*, onun *Kuytumda*'dan sonra çıkmış ikinci kitabı.

1997 yılında ilk şiirlerini dergilerde yayımlayışına bakılırsa, şiir geçmişi eski de değil. Hatta pek yeni ve kıvılcımlarla dolu, kısa zamanda yerini almış bir olgunlukta.

İlk okuyuşumda onun dilde yaptığı eksiltmeler arasında, sakladığı gerçeğini yansıtmak için bir yöntem geliştirdiğini söylemek de mümkün.

*"Beni öpersen dağılır zaman
Avlun olurum arsız otun"*

Yukardaki dizeye bakacak olursak, olayda bir öpücük söz konusu. Ve beklenen bir öpücük oluşu (dağılır zaman) ibaresiyle, karşı tarafa bir vaatle söz'e başlatılıyor. (Öp ki zaman dağılınsın) demek yerine. Vaatler devam ediyor sonuçta. (Avlun olurum). Bu sözleri değişik okuyacak olursak, Özmen demek istiyor ki, benim öpücük isteğimi yerine getirirsen, senin kapına köle olurum; evin, avlun, sofan olurum. Kısaca "karın olurum" demeye getiriyor sözü. Ardından eklediği (arsız otun) olurum benzetmesi de değişik okumalara açık. Beni öpmekle arsızlaştırırsın, seni farklı biçimlerde sararım benzetmesine açık. Buradan yola çıkarak G. Özmen şiirini; Gülten Akın, Behçet Necatigil, Hulki Aktunç ve yeni kuşak İngiliz şairlerine doğru çeken yöntemlerin onu ayrıksı benzetmeler, içi dolu imgelerle apayrı çağrışım yaratan güçlere dönüştürdüğünü söyleyebiliriz.

Bu tür az sözle, çok şeyi imleyen anlatış biçimleri G. Özmen'de sık rastlanan ve haz veren olaylar. Haz demişken, şunu da eklemeliyim ki, G. Özmen duyarlığında haz çok önemli bir noktada anılmalı. Yaşadığı şeyi ardından tekrar yaşamak için haz kaynakları yaratıp, dizelerde onu yeniden gündeme taşıyıp, yaşananın hazzını tamamlıyor.

*"Ah sevgilim aramızda bir iğne
Beni sana dikiyor"*

Bu dizede de, iğne'nin oynadığı ikircikli role dikkat. İğne batıcı, bir balonu bile söndürecek güçte, olayı söndüren işleve sahip bir nesne. Belki ilk dizede iğne derken, sevgiliyle aralarında kopan bir nokta işaret ediliyor. Ama sonrasında bir iyimserlik edatı kullanarak, bu iğnenin ilişkilerini dikip onarma işlevi yarattığını imleyerek işi tatlıya bağlıyor. Bu çift anlamlı ve katmanlı buluşmalar, G. Özmen'de keyifle buluşan kelime atışmalarına dönüşüyor. Sözün kırılma halinden görüntüler yaratan bir ozan G. Özmen.

*"Beni bir avuntudan oldurmuşlar
De ki bir sıkıntının içini oymuşlar"*

dizeleri de bir tekerlemeyi andıran sırf ses oyunlarından bitiştirilmiş, uyaklarla süslenmiş bir mani tadında esasında.

Bazen (yarılacak tohumun sancısı)nı işin içine katıştırarak, evrensel boyutlama sevdasına da eklenen şairin, en çok başarılı olduğu konuların başında, az sözle biçimlediği (kösünü) konusunda eriştiği bölümler:

*"Ben bir sudan akanım sana
Beni bulandır"*

*Suçta benzet
Öyle anımsa"*

Şimdi bu dizelerde, ilk üzerinde duracağım şey, G. Özmen'deki şu (akma) meselesi. (Olup Bitenler) başlıklı şiirinden şu dizeleri hatırlayalım:

*"Merhameti ben bir sudan öğrendim
İçine elimi koydum, akana
Elimi ben nelere, kimlere"*

Burada da (akana) demiş, suyla dolaylı olarak şair. Şimdi, "akmak" elbet anlamı katlayan güzel bir benzetmenin çoğul hali. Hem sevimli bir sözcük, hem de gürül gürül; birçok yere çekişlebilecek gizli anlamlar içeriyor. Zaten G. Özmen şiirinde dünyaya açık bir ruh haliyle, her yere uzanan bir dünya görgüsü egemen. Açık sözlü bir şair izi bırakıyor bize. (Allahın taş damında sevişirdik) veya (Bir çocuğu öpüyorum adı sevişmek oluyor) dizelerinde de örneğini gördüğümüz gibi, G. Özmen dünyaya karşı pervasız bir yaratım süzgecini takınıyor öncelikle. Çekinmeden, lafın uzayacağı yerden, sakınmadan söz açıyor, ve bunda ikinci hazzı duyuyor. (Bitir sessiz ve yeniden başla) dizesini de 3-4 çeşit okumam mümkün. Şairin aradığı da bu. Pervasız anlamlarla özgürce sözü kaydırmak.

Bir söyleşide G. Özmen "*Şiir arka bahçededir, arka bahçedeki ayrık otudur*" demiş. Özgün bir benzetme. Şiirinde yarattığı dolaylı kayganlıklar, onun "uçarı" sevda bahçesine şu sözleriyle noktayı koyuyor: "*Aşırılığı özlemeyen şair var mı? Yeniye özlemeyen, aksaklıktaki olanağı görmeyen.*" Bence G. Özmen; şiirinde bir tomar şeyin üstünü kapatıyor. Ama açık bıraktığı tek alan onun şiirle birlikte, sevdası olan hayattaki özgür koşusu. Kimse tutamıyor, zincirsiz bir koşu bu! Yalınlığı, dildeki derinliği, bütünlük ve tamlığı şiirindeki bu çekinmeden yaydığı, üstünü bahçe otlarıyla örttüğü, ama güneş görünce de çiçek gibi goncasını açan bir doğa olayına dönüşüyor.

Ataol Behramoğlu, *Cumhuriyet*'te yayımladığı bir yazısında onu şöyle anıyordu: "*Gonca Özmen'in şiiri, kırık bir aynadan yansıyan görüntüleri anımsatıyor. Çoktandır özlediğimiz yeni, taptaze şiir tatları.*"

Gene *Radikal Kitap*'ta Burcu Aktaş'la yaptığı söyleşisindeki şu sözlerle dünyasını ne kadar eksilterek ortaya dökse de, çavlan gibi ışıltısıyla önümüze sermesini engellemez: "*Yani uzun uzun anlatmak yerine, boşluklar bırakmayı, o boşluklarda okurla konuşmayı denedim. Benim sustuğum yerde sözü okur alsın istedim. Eşyaların o sessiz duruşu, sabırı, kendiliğindenliği etkiler beni.*"

Gonca Özmen, *Kuytumda*'dan sonra yetkin kitabı *Belki Sessiz* ile yerini almış durumda. Bu ikinci kitabıyla da olsa Türk Şiirinde adı anılan bir ozan. "Henüz erken değil mi?" diyecek yerimiz yok: Hele şu dizeleri okuduktan sonra:

*"Herkesin toprağı boyuna göre
O genişlik açılmıyor"*

BERKİN

1.
su uyandı
dağlar uyandı

kurşunun kanadı olsa
o da uyanırdı
bir kuşun kanadında

sen uyanmadın
ince omzunda bir şiirin

uyanacaksan uyan ey kalbim
sesini içiyorum sensizliğim

hadi kalk bahçelere filan gidelim
bakkalda ekmek kalmamış

hadi kalk bize gidelim
her aşk biraz da şiirdir aslında

bu sabah
ya sen şiirle uyanacaksın

ya da ben senin yerine
asacağım kendimi bu şiirde.

2.
yok öyle bir dünya küçüğüm
olsaydı yaşardı sığırcık sürüsü
yaşardı çocukluğum
yaşardı iyi insan ölüsü.

3.
kaşları kömür bir berkin çocuğun nefesinde
çoğalıyor nefesim sen bilsen de bilmesen de.

4.
battım içine denizin kurşunlarına
bir dikişte içtim güvercinlerini ölümün.

5.
çember çevirdiğimiz düşlerimiz
çakıl taşlarını sektiren denizlerimiz
gölgesinde uyuyor
masallarında berkin'in
oysa nereden bileceksin
bir tek sen eksiktin
giden yılın gelen yıla
bir yılan gibi sarıldığını
nereden bileceksin. →

MEMLEKETİMDEN İSYAN MANZARALARI

VI. DEVLET MALI

Ege'den yeni çıkmış ipek duvağı, dantelası
şafaktan kuşluğa taşar, yaylasında yürüğün el
değmeden yarattığı duru bulutlarla

Devirir güneşi, devirir sığla ağacını ve gölgesini,
gözleri sığsa da kirpikleri çehresinden taşar,
avuçları kan kına, zülfü dökülür sağına soluna

Tek kurşunla ezele müebbet taze yüreği, ettiği
yeminden bin gam taşar, yerin üç karış altında
yatar şimdi erkeği

Günbegün soğur toprağı, yalnızlığı tohuma kaçır
gayri bitmez evinin yası, bedeninde iki canla Ayşe
artık devletin malı

6.
ah çocuğum!
bir ateşböceğinin

tutuşup eteğine
yanar mısın ömrüne?

7.
kaç kez söyledim
yıkandığımız kurşunları
sıkma şakaklarına

beter olur
ölüsü çocukların
çıkma sokaklara.

8.
kaşlarımdan salıncak kurmak istedim
kaşlarının ortasından vurulan
adını bilmediğim çocuklara.

9.
mevsimleri rüzgâr sanan
yalınayak bir çocuğun kaşları

usulcacık sundu boynunu
kar çiçekleri celladına.

YABANCILAŞMA PARANTEZİ

Hüseyin ALEMDAR

I

Şair; görür, duyar, tadar, dokunur, anlar. Beş duyunun en güçlü duyumdur şiir; gördükçe, duydukça, tattıkça, dokundukça, anladıkça şiirin daha iyisine çalışır. Hastadır, yabancılaşma parantezini kapamamacasına hep çalışır. Şairi, düzyazı ve pelikül yazarından ayıran, o, şizofreni yanında nevrozlu hastasıdır; tıpkı Vladimir Mayakovski gibi

Şaire sor: Tan ağarmasından ten ağrısına “tandra” tadında gündüz ve gece şaire aittir.

Kana ve bıçağa sor, kendini arar gibi arar şiiri ve geleceği şair. Kendinden kurtulup kana gittikçe de şairde şiir çokanamlılık! Şiir ki içimin çilingiri, hadi gir.

Şiirin anlamı ve ereği biraz da bu işte: “*Şiir, aynı zamanda bir edimdir. Şair konuşur ve konuşurken kurar şiiri. Bu kurma, her şeyden önce kendini kurmadır. Şiir yalnızca kendini bilme değil, kendisini yaratmadır. Okur, şairin kendini yaratma deneyimini yineler ve şiir, tarihte ete kemiğe bürünmüş olur.*”*

Şiir; susuşun bileği taşı, bekleyişin h/içlik bıçağı. Sus ve bekle! Şiir... Taş avlularda çatlağa, ten bahçesinde çapağa söylenen: Yüzüğünü saksına dik, gençliğini yüzükoyun kendine sapla. Gençlik ki tenin gecede öldüğü, şiir gibi!

Şairi var eden de *yoğ* eden de taşlar ve yabancılaşma parantezi, anla. Birer ağrı, birer ritüeldir taşlar, her şiir bir ağrılı parantez. Kader ve kederi şiire dönüştükçe cenneti de cehennemi de şairin kendi işte. Sus! Hep sussam da içim bilcümle gitme isteği Zülâl. Dokunma, neremi ellesen, her yerim Hakkâri gibi hiç kimse!

II

Derim ki, en güçlü ölümsüzlük şiirde işte. Âh ne var ki, insanın beynine ölümlü olduğuzorla ve çivilerle çakılmış, doğduğu gün! Aşk hariç, beyaz örtü iki ölüm var yaşadıkça: Biri kundak biri kefen. Neyse ki şiir sonsuz beyaz... Tanrım, yaşamak ve ölmek için ne kötü bir zaman! Şiir ve zaman, ikisi de kan ve şiirtaşı varolmaktan çıkar.

Aşka ve şiire rağmen, nasıl mıyım!? İki nehrin ağrısını ve ağırlığını kaldıramayacak kadar güçsüz ve yalnızım Zülâl. Beni bırakma!

Say ki, kalp ve kâlb her şeyimi yitirdim. Şiir bile zarar ömre, bir yaştan sonra! Çok şükür sadece imgem var, yalnız ve yabancı kendimle baş başayım, kandaki mürekkep tek kârim: “*Şiir, yitiren kazanıyor oyunudur ve gerçek şair, kazanmak için ölünceye dek yitirmeyi seçer.*”**

Âh! Şair, kan imge ölümsüzlüğü araya araya kendini bulur. Kendini ve gerçeğini...

III

İyi ki, ben gidince ete kemiğe bürünecek içimdeki sessiz ağıt. Tabutta duyulacak ahđım ve ağlamam; tabii ki şiirim. Aşk-acı, ân-anı, ahd-âh yaşamalar ve küçük ölmeler mevsimidir benim şiirim. Öldüğümde tabutumun üzerine konacak yeşil örtüde şiir uç ve çekiç şu iki dize olsun isterim, ömrümün kangülü niyetine:

“*Biraz da sevincimizdir gitmek cenazelere.
Herkes bize az çok bir şeyler çektirir!*”***

Âh! Yarım ve tam ne kadar şiirim var içimde.
Şiirtaşım nasıl da kan ve göztaşı/m!

IV

Şiir dil, göz ve kalple işaretleşme bir yerde. Dil, göz, kalp mesafesi elimi tut Zülâl. Şiirsel bilginin birazı heyecan ve haz

bilgisi. Şiir bizim nemiz, şiirler söylenmeseydi nemiz eksilirdi? Her yerimiz değilse de üçte ikimiz! İkimiz olan içte ısınmış şifalı kırk bir taş bende! Hiçbir taşımın hiçbiri sevap değil, kırk bir kere maşallah hiç değil. Şiirsel heyecan ömrüme uğur saydığım şu beş taşla bikoşu sana gelmek isterdim, solemimin beş parmağı da beş taş işte:

- 1) Güneş Taşı, kan ve gül aksanım
- 2) Dağ Kristali, bencileyin kendime savrulmam
- 3) Arzu Taşı, içimden daha genç, içimden geçme hâlim
- 4) Şefkat Taşı, aşktaki sütannem
- 5) Zebercet, âh, serçe parmaktan hiç Zebercet olur mu!

Kalp ve kâğıttaki yâryüzü, şiirdeki mutlanma, beni bırakma!

V

Allah ve aşk kadar mistik-metafizik şiire inandım. İnancım çatalkara varlığın bunalımları. Yabancılaşma parantezi, ağırlı boşluklar bırakarak yazmak/boşluğu ağlamak, günahı sevapla ölçüp kuyulara taş bırakmak. Âh! Kuyuların ve taşların inançsız olduğuna beni kim inandırabilir? Taşla doldurulmuş bir kuyunun peliküldeki şiir olduğunu hatırla, aşk ve tutkunun inanca dönüşmesi bir kelâm değilse Metin Erksan lütfudur. Oğul tadı bir dizeyim ben, tut ve koru beni!

Âh! İlk mistisizm, sonra erotizm büyüsün isterim beni.
André Breton da İlhan Berk de gencelleme yaşı, göktaşım!
Şimdi tam metafiziğe ve erotizme eğilme yaşı.

Şair, şiir ve yazıya sevgiliye gider gibi gitmeli! Ah Zülâl, hiç gitme! “*Zaman buldum dudaklarımı koymak için / Senin çam kalçalarına!*”****, “*Yazmak mı geriye dönmektir / Taşlar sürünüp gitmeyi kurar!*”*****

Sahi, orda mısın!

VI

Uzak güzelim, sebebim, kıyı taşım! Beni kendine çek ya da *can-ı gönül* savur en uzağa. Haz ve göz defterimde sektirdiğim taşlar ki içimle akraba. Taştan akraba mı olur deme, bir taş vızıldamasıyla kendini öldür de gör hele! Hep bir yaşamaşk, yaşayamamak sıkıntısı hüznün *dünkitabı* bu dünya. Âh! *Zaman*’a dün, *Aşk*’a kün de ve ağla! Taşlar seni duyar.--

Şiir, *Zaman* ve *Aşk*, iki şeyin gençlik taşı. Sustun, duydum!
Gençliğim ki, taş başını yol eden bir allı gelinle gitti gideliömrüm hem çok damat hem değilö gün bugündürşiir bende içağrı şiirrenk Bengütaşı--

H’iç
kı
rık!

VII

Tine, taşa ve tene sor. Üçü de susma antraktı, anlam çokluğu. Şiir, hem varlık ve hem yokluk işte. Boşluklar bırakarak yazmak gecikegeleni, görülegideni. Sahi, gelmek gitmekle çakışır kimileyin. Şiir, duymak duymak ve anlamak çoğun. Şiir, tıka basa tıknefes can sıkıntısı. Bağışla Zülâl! Şair, yazarken ve konuşurken nevrozlu, susarken nevrozik işte; çocuk kimliksizliğinde kendi gençliğine cep aynası.

Şiir varken cennet arama, sözcüklerden kurulmuş dünyaya ad arama... Aşkı ve erotizmi dışta tut ve sus şimdi: “*Can sıkıntısı şiirin cehennemidir!*”*****

* Octavio Paz
** Jean-Paul Sartre
*** Behçet Necatigil
**** André Breton
***** İlhan Berk
***** Stéphane Mallarmé

TİFİ'NİN DÜZLÜĞÜ

tifi'nin düzlüğünü geçtim
yaşamın ucundaki ormanları
güvercin başındaki mermeri
ölümün saçına değen rüzgârı

türkülerle aldım nice bir yol
az dermanım çoğa vardı

akkuş'la niksar arasında
bir su buldum
içsem geçerdim amasya'yı
gül rengi kuşun kanadında
hoy hoy eder tarlada
tez atları gördüm
-göksel kamlardı-
ve ezgilerin kızını

ay yârim
ölümün başında derkenar mısın
kuşların başında yama mı

ummanda balık olsam
dağlarda dalga
anlatamam
gökte bu yaprak nedir

tifi'de dere olsam
dolanı gelsem ünye'ye
ruhuma kuşlar konmuş
dağlara yapışan evler içinden

bu eski şarkı dağlarda
akar kaynak sularınca
kahverengi yolda
altın gazeller
saklı fırtınanın ritminde

göğcebel'den uçan kuşlar
geldikleri yeri unutmuş
yukarı yukarı koşan
meğer bulutmuş
serçelerce sonsuza
bisiklet sürer çocuklar

yeşil dalların gerisinde
acayip bir sır var
şu gönlümün kıyısında
şah nalı bir kır var
atla geçmek ahşap köprüden
60 model kamyonlar gibi
gıcırdatarak zamanı
göz kamaştırın eprimelerle
sakin baykuşun yamacında
izleyerek ay ışığını →

ŞEYTAN MİNARESİ

kara, kambur günler
gök urbalar altında
aldanıp düştüğün etekler kış!
uzanıp öptüğün etekler naz!

yedi kapılı konuk evleri
gibi yıkılası gözlerim
gözlerim, durma, geç git!
şimdi sen düşe kalka deniz
vardığım kıyıları önünde ben
az daha şeytan minaresi!

meşe yapraklarının gölgesinde
çınarların ve kestanelerin ötesinde
yanmış evlerin bahçesinde
bakmak dünyanın saltanatına
ve sele kapılmış yaprakların
rüzgârlı terkisiyle
koşmak baht atına

sonra teraziye vurup dünyayı
gönlüne almak ünye'yi
külden güle vermek sevgiyi

çayını iç, yabani!
gözlüğünü silerek
geyikleri bırak içinden
varsınlar vadilerin küpeştesine

rize'de çay yaprağısın belki
sinop'ta burç
tokat'ta kaya
sivas'ta yaralı
rüzgârlı hava erciyes'te
trabzon'da ortahisar
ama ne olursan ol!

kalemimi sal
ardı sıra
ahu bakışlı suların

durma durduğun yerde

ölme vurulduğun yerde

-şair!

-git! ünye'de öl!

-git! ünye'de öl!

YAŞAMIN KIYISINDA DÖNGÜ YA DA HAYATIN ÇEPEÇEVRE ISSIZLIĞI: AYŞE EREN'İN “BİRİ ÇEKİN BU HAYATTAN FİŞİMİ” ADLI ŞİİRİNDE DÖNGÜSEL REZONANSA DAİR BİR YAKLAŞIM

Müştehir KARAKAYA

Bazı şiirler vardır insanı içine çeker, bazı şiirler vardır, kafa patlatır, bazı şiirler de vardır ki, içte bir titreşim, bir deprem sesi, bir gürültülü ses meydana getirir. Şiirin mayasında şairliğin mayası varsa, sesin sesle bütünlük kazanması yanında şiirin yaşamla olan bağlantısını ince bir ironi ile kendi döngüsüne hapseder. Sesin ritmik vuruşları ya büyük bir titreşim meydana getirir ya da o vücut binasını deprem gibi yıkar.

Şiirleri çoğu kere hep bir rezonans iletişimi olarak görmüşümdür. Belki ahenk, belki ses ilişimi, belki müzikli bir nağme, ya da çok sesli bir gürültü... Alegorik lirizmi bühtan ederek yaşamın kıyısında kendine bir yer bulamayan, biraz buruk, biraz kederli, biraz umduğunu bulamama öngörüsü içinde şairler kendi felsefelerini bir kaba doldurmaya bir türlü yanaşmaya çekinir hale geldiklerinde, bu titreşimin etki alanına girerler. Şiddetli bir sarsıntı halinde içindeki lirizmin üzerine artık hazzi ve beğeni unsurlarını koyamazlar. Bu sık sık olan alışageldiğimiz olaylardan değildir. Eğer yaşam umudu ve sevinci olmazsa, kimbilir böyle yelpazelere takılan kaç şair daha erkenden hayatlarına veda ederlerdi. Bunu bir son olarak gören şairler nihayetinde isimlerini müntehirlerin sırasına yazmışlardır.

Şiir, “aşkın” bir olaydır. Kimliği sorgulanamaz bir ruh halinde ortaya çıktığından, ne vatani, ne zamanı, ne kökeni, ne rengi, ne de statüsü yargılanabilir. Şiir bir bakıma bu yönüyle de ıssızlığın ve serapa kimsesizliğin ortak paydasıdır. Ruh öyle bir noktaya ulaşır kimi zaman, ne kendini tanı, ne tanrıyı, ne yaşam dediğimiz ve bel bağladığımız nimetleri hatırlar. Fizikteki kozmik ritüel gibi ışınlar dağılır, cereyan eden olaylar zinciri kopar, Mecnun'un söyleyişyle; “*Men men isem nesin sen ey yâr!*” dedirtir.

Şiirlerini ve yazılarını yakından takip ettiğim ve dergimize de (*Beyaz Gemi*) katkısı yadsınamaz arkadaşım ve dostum Ayşe Eren'in, başlıkta ismini verdiğim şiirini okurken bunları düşünmeden edemedim. Zaman, insanların üzerinde büyük etki yaratan, hem olumlu hem olumsuz yönleri olan bir varlıktır. Zamanın döngüsü kumpas gibi bazen sıkar insanı, içine çeken bir vakum gibi dolandır bazen de... Kimi zaman fırtınalı yönleriyle içine çeker, kimi zaman durgun ve bungen bir hal ile dışa iter.

*Koyu isyan kokan susuşlar besleniyor
Dağlarının ıssız koyaklarında*

diye başlıyor Ayşe Eren'in şiiri. Bir dağın koyağında, zulasında veya kardan, borandan, tipiden kurtulmak için, üşümek için kuytu bir yer bulmanın veya aramanın zorluğunu ancak bir kurt, kuş, naif bir böcek, alışkın olmayan yolunu şaşırılmış bir yolcu bilebilir. Ya da kendi dağını diken bir gücün aslında koyaklarında ne kadar koyu isyanlar biriktirdiği de söylenebilir, eklenebilir. Sert rüzgârların yıpratığı bu dağın kuytularında isyan birikirken, bir gün patlamasından çekinilen suskun bir ruhun korkusu ne olabilir?

Öfkeli tanrıların acayip dansları üşüşüyor

Promete, ateşi çaldığından bu yana dağda hapisken, kocaman ve çözülemez zincirlerle bağlanmışken, ona öfkeli tanrıların zoruna üşüşerek her biri kendi dansıyla etrafında dönmesi zor olmasa gerek. Bu ateşi çalanın gücünden değil, ateşin anlamını bilenlerin ateşin kimlerin eline geçebileceği ve dünyaların nasıl ateşe verilebileceğine de bir göndermedir. Promete'nin bütün günahı ateşi çalmak değil, onu aynı zamanda insanların eline vermesinde gizli. Ne alakası var diyebilirsiniz, ateşin insanın içindeki dağın altına gizlenmiş magma gibi dışarı fırladığını düşünün bir de. Dağın soğukluğu sizi şaşırtmasın...

İç tılsımlarda gizli alegorik şiir mısralarına girmeden önce, bir özeleştirici neviden, ironik bir göndermeyle, ruhun veya vücudun yıkılışını, dağın patlamadan önce, kuytularında gizlediği “koyu isyan”ın birikmesinden ve dışarıya taşmasından korkan şair,

*Merhamet kuşları göç etti ağutlar yakarak
Sabır ve coşkuyla örülen yuvalarından*

deyip merhametin bile bir sınırı olacağını, sabrın bir gün işe yaramayacağını onaylıyordur.

*Uğursuz baykuşlar cinnet çılgınlıklarıyla
Kutlama şenliklerinde hayasız*

Şiir, neden dağ imgesiyle başlamış da sonra bu kuş sembollerine inişe geçilmiş diye sorulabilir. Bu metaforik bir diziliştir. Dağın eteklerinde kuşlar, börtü böcekler yaşar değil mi? Dağ başının kuşları da vardır. Eteklerinde ormanlar, ormanın içinde binbir hayvan... Hepsini tek tek sıralamanın bir anlamı yok zaten. Merhamet kuşları sabır ve coşkuyla ördükleri yuvalarını bir gün terkederse, uğursuz sayılan baykuş da buna çanak tutarak hayasızca kutlama şenliklerine başlayabilir. Asıl rezonans dediğim bu göndermelerde, belki hiciv, belki, bir karşı duruş, belki de bu dağdağalı durumun içinde kendini arayış safhasında

*Dişlerinin arasında birikiyor haykırışlar
Keskin bir kılıçla ikiye ayırıyor ikilemler*

ile bu sesin içinde depremler uyandırarak haykırışlar biriktirdiği görünmüyor mu yoksa?

Bir ruhun nasıl bir ikilem yaşadığına bakın hele. Hatta üçü/lem, diyelim. İçinden kopup gelen haykırışlar gelip dişlerinin arasında kalıyor ve toplanıyor. Ne dışarı çıkıyor, ne içeri giriyor tekrar. İki ikilem bu. Ya üçüncüsü? Üç doğru yok. Bir doğru var, bu gerçek. Birinci ikilem, doğruya yapılan atıf; ikinci ikilem, doğruya meyl olmaması, gerçek olmayan ikinci ikileme olan, yani yalana olan özlem, kendini kandırmaca; üçüncü dediğim üçlem, bu ikisi arasında gerçeği kabullenemeyiş; haykırışı dudaklarına getiriyor ve bırakıyor. Bir türlü haykıramıyor, dişlerinin arasında birikmesi, bu imgelemi desteklemiyor. Yoksa “iki dudağımın arasına” diyecekti. Çünkü haykırış, bağırma, ses, konuşma dudak ve dille yapılan bir eylemdir. Keskin bir kılıcın ikilemi bölmesi, sesin bölünmesini ve acı çekmesini imgeliyor. Bu aynı zamanda ikilemi iki ayrı doğru kabul ettiği içindir de...

Ayrıkotları boğuyor çiçekleri azgın ve vahşi

Bu dize apayrı bir söyleyiş. Çiçeklerin arasında biten ayrıkotları vahşice ve azgınca çiçekleri eziyor. Ayrıkotlarının ne olduğunu biliyoruz hepimiz zaten. Dağı geçtik, indik ormana, ordan da bir bahçeye çıktık. Bahçede de aynı durum. Çiçekleri ezen bu defa ayrıkotları var. Bu bahçenin içinde de mutlaka bir ev, saray, köşk gibi bir şey olmalı değil mi? İşte:

*Sırça sarayının orta yerinde boy veriyor
Bir incir ağacı meyvesi zehirden acı
Köklendikçe çatırıyor döşemesi, duvarları*

Yaşamın kıyısındaki döngü dediğim şey tekrarlanıyor, burda da devreye giriyor. Bahçede çiçekler boğuladursun sırça köşkün ortasında da bir incir ağacının dal budak verdiğini düşünün. İncir dallarının nasıl çıktırıldım olduğunu biliriz, üzerine çıkıp keyif çatılamaz, salıncak yapılamaz bu dallardan, mobilya da yapılamaz, mukavemeti çok zayıf bir ağaçtır. İncir ağacının kökleri öyle uzar ve çoğalır ki beton duvarları bile çatlatır. Zayıf olmasına rağmen öyle büyür öyle büyür ki sarayın duvarlarını yıkar. Bir saray buna da tutunamaz hele hele verdiği meyve de acı olursa. Hem sarayı yıkıyor hem de meyvesi zehir...

Döneniyor başımın üstünde akbabalar sabırsız

*Avuçlarımdan dökülüyor örselenmiş menekşeler
Gözlerimde tüm anlamlar silinmiş, boş bakışlar
Kıpırdatmıyor kirpiklerimi bile şimşekler
Dost eller uzanıyor çatlak duvarlarımdan
Sırtımı dönüyorum kırık bir tebessümle*

Biri çeksin bu hayattan fişimi...

Finale yavaş yavaş yaklaşıyoruz. Akbabalar, dağın patlamaya hazır görünümünü, ağaçlarda tüneyen kuşların yuvalarını terkettiğini, bahçede çiçeklerin istilaya uğradığını, bu dağın eteklerindeki sırça sarayın ortasında bir incir ağacının boy verdiğini ve meyvesinden yedikçe zehirlenen sahibesini gıdım gıdım gözlüyor. Fotoğraf ödülü alan bir kareyi, ölmekte olan Afrikalı bir çocuğun başında bekleyen akbabayı görür gibi oluyorum. Ama bu kadar da umutsuz olunmamalı, diyen dost yüzleri ve uzattıkları ellerine bile güçsüzlüğünden uzanamıyor. Koyu isyanların ses vermediği veya o sese ulaşılmadığı zamanlarda, ölü toprağı serpilmemiş bir ruhun hareketleri de umutlu ve umutsuzluğuyla birlikte dağılıyor etrafa. İpin çekilmesini beklerken uzanan dost eller, artık yaşam sevincini kaybetmiş bu manzara karşısında sadece tebessümle bakınıyor bu olup bitenlere.

Bu kadar içten içe sızlayan bir güzel manzaradan, kısır bir döngüye ulaşan son mısra, bütün bunlar gerçekken, dağ dağ iken, heybetli; orman orman iken cilveli, saray saray iken en alımlı ve oturaklı, çiçekler çiçek iken hoş kokulu nasıl oluyor da her biri kendi cephesinde yaşamın kıyısına tutunmadan ıssızlığın biraz dingin kalmış sesiyle yaşama yeni bir titreşim gönderiyor! Sesler sesin içinde kayboluyor... Artık duyan yok mu? der gibi.

Bu bize şiirin bir nispet yaparak yolunu şaşırın bir seyyahın kısır döngünün içinde bocalamaktansa ipinin çekilip bir an önce huzura kavuşma isteğini ve dahası, yoksa yeniden bütün bunların iyilik ve güzellikle inşa edilmesi gerekliliğini hatırlatıp duracaktır... Bu titreşimi alan herkesin bahçesini tarumar etmemesi gerekliliğinin üzerinde ısrarla durması gerektiğini vurguluyor kendi bahçesini tarumar etse bile...

Çıktı!

Kaç Gece Var Sabaha

şiir

Turgut Tan

Broy Yayınevi, İstanbul, Ekim 2015, 64 s

OLASILIK

Zil çalar, dağılırız.

Şimdi uzaklardan bahsediyoruz
Piramitlerden mitik heykellerden
Ne tam gidenler ne de girenlerden
Bunu düşünüyoruz. Televizyon yalanlarını
Güdülenen esrikler görüyoruz
Onlar demir onlar derviş görünürler

Vedalar görüyoruz
Bu belki bir çağ rejiminin çözümüdür
Yahut borsanın iflas yazısı
Oturup bunu okuyoruz
İçimizden İstanbul geçer. Üzüliyoruz
İnce bir notanın duyguda yiten inandırıcılığını
Dinliyoruz. Seslerin dilde duran küf ortaklığını
Suret genişler vücudumuz incecikten kemikleşir

Her şey bir ihtimalin yaldızlı bekleyişidir belki
Mesela ağaçların da ölebileceği
Peygamberlerin de sevişebileceği ihtimali
Bir çobanın oyun sevdasıdır ya da
Bozkırda dikilen. İç çekişen
Biraz ulus sevdasına benzer benlerde gezinen
Her an çekilip yiten

Bundandır sevgilim
Bir kitap yorgunluğudur kaldı
Kapımızda gıcırdayan

Evine aldım beni
Pencere camına uzandık bir bütün
Dizili sardunyaları begonyaları konuştuk
Bir çocuğun çıplak tenine yapışan
Buruşuk düşünceleri gördük
Şimdi bir ihtimalin zaman doğrayıcılığını
Konuşuyoruz. Görüyoruz. Onlardır
Dağılıyorlar, oturup ayetler arıyorlar
İnanmak için
Cenneti kuruyorlar hep bir ağız
İki dudaktan uzak

Bundandır sevgilim,
Biz kahve pişireceğiz
Hükümsüz yerlerinde gezineceğiz kâinatın
Tüm zaman.

Ertuğrul TIRYAKI

9

BAKIŞ ACISI

boşuna yorma
kendini
aynı açıdan baksan da
aynı acıdan
göremezsın beni

ŞİİR İÇİN BİLİNÇALTI PARAGRAFLARI III

Oresay Özgür DOĞAN

"Kalani dinginlik, sessizlik." C. Pavese

İşte yine kir. İşte yine kibirli derinliğinden çıkıyor... Anımsatıcı ve ısıtıcı. İşte ıslah eden. İşte yine esin perisinin dağına tırmanmış doğrudan, güzelden ve iyiden hoşlanan. İyiliği, uyumu ve faydayı arayan. İşte yine incelikler üflüyor kendine benzeyeni bulmak için gizlenmiş olanın gözüne, kulağına, diline... İşte yine birden fazla baskı yapmış düş gücüne ipini kesen yalın sözcükler... Sapmada meşruiyeti sorgulayan. İşte hep başkaldıran küçük şeyler. Hep korkusuz gecikmeyen anlamlar...

Bak, incinmiş ahlaklı bu kuşku, tapulu bir hüznün anahtarlarıdır. Alkışla mekânı ve zamanı sarıp sarmalayan yüksek standartlarla bu donatılmış aşkı. Bak, biz yol gösteren kardeşleriz bir eyvallah'ın sofrasında. Ah işte yüzünde kitaplardan minderinde uyuyor ektiğini biçen kedi.

Sonra hep bir ıslık... Kalıntı için ölü fragmanlar... Ah, sizin şiiriniz! Hani bir başınlığı ince bakışlı görseliyle alkışlanan... Hadi, uzan ve fısılda yaşama, bürünüp bir imgenin diğer bir imgeyi dengelediği o evcil uzamlar şenliğine. İşte puslu bir avludayız, siyah eşkiya arabaları bekliyoruz...

***

Şimdi bir sayfa aç sihirli, içindeki yarı tanrıya, mavi kukuletalı. Kendine zaaflar yaz, kekeme. Kendine korkunç bir okuma serüveni. Kendine bir film. Kendine bir günlük. Kendine melankoli. Bir sedir bir evcil av insanı. Kendine kış kendine sonbahar. Kendine bir kuğu. Dikbaşlı bir aşk yaz, kısıkvrak yakalayan. Tadını çıkaracağın bir yabancılaşma. Kendine yıkım. Zıtlıklar çelişkiler yapılar. Kendine depresif bir boşluk. Kendine bir kaç kahraman birkaç ölü. Kendine bir sürgünlük. Kendine isyan.

Usanma... Kendine bir el bir kalem bir tahta. Kendine az felsefe az sosyoloji az psikoloji az disiplin. Kendine bir üstat. Kendine bir çırak. Ruhundan bir harf eksilt. Hep bir vesileyle gözyaşı. Birkaç kırık yol hikâyesi. Birkaç imaj çalışması. Birkaç dergi. Birkaç söylenti. Kapışma. Bir gözden geçirmeler yalnızlığı. Kâğıt üzerinde ışıldayan. Olmayan. Hep kâğıt üzerinde kalacak olan...

***

Neyse şimdi bir düşünün... Olur belki. Vakti geldiğinde dergi promosyonu da olacak bir şiir kitabınız olsa... Anlaşılmazlığı devre dışı bırakacak olan. Hani, gerçeğin bir şeytan gibi görüldüğü o anı, [sizi beklediğini söyleyen] ateşli dudaklarıyla serinletecek olan. Yani hep hünere yakın imgelerle anlamları taçlandıran... Yapsanız bir güzellik kendinize, [varsa kaderinde] yabancı bir dile de çevrilecek olan. Diline düşseniz gözünü kırpmayan o avlunun.

Üzerinize yağmur olsun, sessizliğin alegorisi o düş yolculuğu. İşte böyleyken böyledir güzelim yaşamı barındıran böyleyken böyle tutkular diyalogu... İşte yüzünüzde geride sevgili bırakmış çılgın, herkes uykudayken yanı başınızda su gibi nöbetçi küçük kâğıt parçalarına saf dizeler düşüren...

Ah, gözyaşı kardeşim, siz, hep bana yakın duran. Şimdi siz, kimbilir kaç şiirden vazgeçtiniz... Ah, siz beni bir görecektiniz, kendimle konuşurken, sözcüksüz, diyen yalnızlığınızla... Yani olacak böyle şeyler.

***

"İyi ki varsın!" olan akıl yakınçevre tarafından yapılan acımasız kurlar nedeniyle yoldan çıkan yazma isteğinin şımarması neticesinde kendinden geçmiş, kükreyen ve yalnızca yine şiir yazmakla yetinmeyen önemli bazı yorumlardan üzerimize çöreklenen mana, seslendiğinde büyüü bir keder gibi ve telaşsız ve yalınayak, bağlamın bir önemi kalmıyor. Ki o en ateşli boşlukta bağlamın bir önemi yoktur. Çekilir denizine kırmızı kalem, bize şair olamayan. [Neyse diyelim, bu da bir keyfin "Görünmez kentidir."]

***

Ey yazan, şiirsel yazılara, "Bilindiği gibi" cümlesi ile başlanılmaz. Devam. Şimdi diyorum ki, kalk bu dünyanın en şaşal mekânında bir şiir yaz, şarkısını yapsınlar, olmadı, ki olur ya taşkına yürüdüğünde filmini bile çeksinler. Çoluk çocuk komşular, arkadaşlar onurlansın, sevin sin dursun. Sevinmeler Tarihi. Çek, cesaret edebileceğin bir nefes!

Sonra şöyle yapıyorum böyle tapıyorum veya böyle okuyorum olmadı şöyle yazıyorum. Böyle düşün, böyle yaz. Ah, zaaf, hiç umulmadık bir anda ortaya çıkıyor. [Yeri geldiğinde öfke içinde.] Saklanıyor akla sığın küçük şeyler. Biz hep kendimizi bekleriz. İyi ki oluyor böyle terapiler.

Yani bu güzelliğini alt alta toplayabilen haz delisi lirik yazılar ve yorumlar da olmasa çoğunluk kişi şair olamazdı; bu, hırsızlıkları ve yolsuzları güvence altına almak için her yolu mübah sayanların katliam ülkesinde...

Bu da çok ilmi bir şey mi oldu, ne... Olsun, bu da işbirlikçi manzaraya arabesk bir ışık olsun. Rüzgâr için tay olsun. Heyecanlı bir iki sayfalık kovalamaca sonucu işte böyle olsun: Seni saçmıyorum, gözü kör aşk için çelişkiyi çelişkiyle örtetek... Ah okuyucum, çığ altında kalsın bu giyinik dört mevsim, yalvacıyla birlikte...

Bak, bilincin zevkine sinen bu yanaşma, lekesini silmeye çalışan, sınırlarının ötesine yürümüş bu meşruiyet, bu ağırbaşlı şeyleri söyleme şairliğine seslenen çağdaş kazanım... İnanmıyorsun ama çılgın şiir aynamdır, her şeyin hayırlısı münasip kalabalığım...

***

Yine sıkıldım, öyle gözüken ve umulan şeylerden. Kendimden, senden. Bu çatal dilli şarkılardan. Artık yıkıcı bir kavrayışla anlamı ayağa kaldıran şeytanla işbirliği yapıp, kayıp ve kesin bir ifadeyle içerik değişikliğine gitmek istiyorum.

Kalesini örmüş kitaplara sığmayan bu korkunç ilişkilerin vahşi yüzünde geceyi geçirmek için sözcüklerine sığınacak sayfa arayan bir rengin diğer bir rengin içinde kaybolmasına seyirci kalan el üstünde tutulan deftere yazılmak için kurgulanmış bir denemenin atanmış öznesini o estetik için terazinin gözüne çer çöp dolduran huzursuzluk arayan büyük yalnızlığı çekip çıkarmak istiyorum yazıdan... Sonra saatlerce seyredip olmayanı, isimlendirilmeyeni görmek istiyorum. Hadi, kalbini gergin denizlerin ortasına sürükle vahşi hayvanlar çıkınsın biçimlerden.

***

Ele aldığı olayların ve durumların algısını geleceğe sabırla ören "İz Sürücü"lere.

YIKIN PUTLARI SARILIN KADINLARA

sana “ol kadın” dedik “ol ana”
duvarları çatlamaz bir sabırdan
ve sedir gövdesinden
huzem kabuğundan

öğüdün dinlenip üresin diye
bir rahim istedik ağzına dilden

sonra “ol oba” dedik “ol ırmak”
şırıl şırıl aksın sular dışına
toprak fişkırınsın bereketinden

ol ki sürsün neşe içinde neslimiz
ol ki insin dağ kaçkınları yere
içsinler kana kana serin suyundan

kırmadın, oldun anda oba
ırmak oldun, oldun candan bir suna

yine de karanlık ve ıssızdı gök
eli yüzü kan içindeydi adamların,
oldu olacak
oturup orta yerine şu başsız âlemin
“esirgeyen ol” dedik şefkatine

hayır kadını hayır
“esirgeyen ol” derken sana
asla putlaşmanı istemedik

hem sıkı sıkı sarılmak varken
hiç anlamı yok böyle kaskatı kesilmenin
zaten ne çektiyse dünya
sebebi hep şu taştan
şu soğuk putlardan

Evet, yapılan değerlendirmede:

Doğal merak yeteneği gelişmiş bir tutkuya yaslanıp yaşama
kışkırtıcı anlamlar oluşturduğu,

Karşı duruş için zamanı ve mekânı sorgulayan insanlığın
özünün yoksullaştığını betimleyen derin ve dengeli bir bilgi
birikiminin içinde görkemli bir çekim alanı yarattığı,

İlgisi becerisini destekleyen saf kırılğan bir hünerle
melankolik dalgalar oluşturarak duygusal dengenin önemini
açığa çıkarıp nesnel karşılık için şaşırtıcı bir dile ulaştığı,

Çetferilli alegori kullanan yalnızlığı cesaretle yoğurup
erdemli eleştirel ruha, uzun soluklu çağdaş bir yaklaşımla can
verdiği,

Geleneği, farklı bir bakış açısıyla, duyarlı bir alanda
yaşatma çabası içinde olduğu,

Ve yazılmayanlarıyla düş gücünü farklı boyutlarda
somutlaştırdığı...

Oy birliği ile tespit edilmiştir. Ödülü, hayırlı olsun. Devam.

İKİ BİN ON BEŞ ARALIĞI

nicedir saymamış kuşları
kaç serçe geçti balkonumdan
kaç güvercin konu
kaç kırlangıç sürüsü havalandı lunaparka doğru
nicedir saat gecenin üçü –bakmamışım

bal gibi nikotin sürüyorum ciğerlerime
balkondan öteye uzuyor gözlerim
sene iki bin on beş'in aralığı
tarih veriyorum talihsizce
sokak içime içime sarkıyor
bir karanlıktan diğerine doğru
kapatıyor ışığı karşıda bir ev daha
sessizlik yayılım ateşi
kurtuluş yok.
elimini tersiyle ittiğim sahte ışıltılar
mavi bahçesinde ömrün
hikmetinden sual sorulmaz bir gülümseme
içimde titrek ve kapalı her şeye.

nicedir gelmemişim
yoksuluyum dönülen yerlerin genişleyen zaferler içinde
elimini altında büyüttüğüm bu duruş
bu her şeyi geçirme azmi iğne deliğinden
kahırlı bir karşı olarak kalıyor
açık seçik şarkılar kök salmış
üstünü örten topal bilinç ve kış
çığırkan acıyışlar ve yaralanışlar
van gogh'un postalları kadar
yıpranmış ve güzel
yürürken sığabilir insan çerçeveye
kayıtlara geçsin.

kaçırdım aklımı
akıl almaz cinayetler ve yasal bahaneler
kaçırdım ve hapsettim
yine ve yeniden biçimlendirmeye.
göğün gürültüsünü ve yağmuru çağırdım
bir kuşu öpmek umudu avuçlarımda
balkon ve lunapark sessizliği
sene iki bin on beş'in aralığı
nakşettim patırtılar arasındaki kıvılcıksızlığı.

1 Aralık 2015

İNCİNME

Söz uzarsa rüzgâr incinir
Söz, rüzgâra uzar
İncinme kalır rüzgârdan
Ne söze gelir ne rüzgâra
Her şey kendine incinir.

KÜÇÜK NOTLAR -7

Hüseyin KORKMAZ

★Özgür yargımızdan toplumsal yürek olan şiir...

Özgür yargımızdan toplumsal yürek olan şiirin yoğun-dil karmaşası peki nerededir? Yaşamın ötesini gösteren göz olarak şiir, iyi bir yol göstericidir. Kılavuzu yâr gibi görünen şiirdir, sevgili olan! Şiirin özgür yargısı; *şiir biricik ve özgün bir yaratılışı* barındırmasıdır, kasırganın dağa söyledikleri ne varsa şiirseldir. Tepemizdeki güneş, içtiğimiz su gibi varlığın ta kendisindedir. Şiir, görmekten duymaktan ve sezmekten geçer. Geçen şiirdir önümüzden, önümüzdeki ben olmakla eşdeğerdir her şiir.

Şiir kuşkucudur. Kuşkulanır, doğasında yadırgama vardır. Kınanmaz asla!

Bir nehri durdurup, bir denizi beriye çekmesi karınca su içsin, rahat yolunda yürüsün diyerdir.

Aynı zamanda da okuma, söyleme, yani katılımdır. Şiiri yaratan şairse eğer, onu yeniden yaratan da insanlardır. Şair ve okur tek bir gerçekliğin iki hareket noktasıdır. Bu gidiş gelişin orta yerinde bir kıvılcım parıldar: Şiir. Octavio Paz, Yay ve Lir

★Noësis, anlam verme...

Noësis, anlam vermedir. Her şey anlamla doğar, yaşama katıldığımız yerdir anlam. Anlamlandırılman bir şey yok hükmündedir. Bilinmezliği bilinir kılan şey anlam verme yetimizdir.

Duygulusluk, anlam verebildiğimiz şeylerin çelişkisidir...

Kökleri derin bilinmez çağırır, gösterir, hayata kapı açar şiir. Girilen kapıdan dilin yaşam içindeki değerini yaşarız. Yaşam kılığında yürür her sözcük; bütün sözcükler görüldüğü gibi değildir. Huyları belirsiz sözcüklerle yola çıktığımız için kendi derinliğimize gömülür, kulak duyarsa anlam yüzeyine çıkarız.

"Anlamın ne?" "Hiçliğe salınmış çıkışım ben" dedi yazı. "Ben de" dedim. Ahmet İnam

★Şiir kendi yarattığı içinde bütünlüğünü de yaratır...

Şiir kendi yarattığı içinde bütünlüğünü de yaratır. Anlatmak istenile duyguyu, mesajı düzenli bir şekilde anlatılmakla bütünlük sağlanır.

Şiirin malzemesi sözcüktür.

Bizlerde bu malzemeye anlamlı bir ifade ve konuşan bir resim çizeriz.

Kısaca şiirde bütünlük doğru anlamlandırma ve bilinçli mesaj sunmadır...

Hayatında amacı ve hedefi olan şiir, hayalini bütün kılar. Bu da bütün bir hayali olan insanın, istemesine bağlıdır. Hayali nasıl mı bütün kılabiliriz? Şiir zaten varolanı yıkıp, yeni bir doğa yeni bir insan ve yaşamsal kalitesi yüksek bir dünya sunma hayali değil midir? Şiiri yazdığımız an'da hayalin kapısını zorlarız. Gerçeklik, zihnimizde devinim halindedir ve bu bitimsiz isteği sonuca vardırma amacını da güder.

Şiir, insanın doğada kendisini yansıtmasıdır.

Şiir, hayal dünyasını yaratmanın aracıdır. Şair, bütün nesnelere, canlı varlıkları istediği biçimde yeniden yaratandır.

★Biçem, şiire tabidir...

Biçem şiire tabidir. Mutlak varsayım, geçici önyargılar durağında bekleyen ey yolcu, bu tren kalkmak üzere çabuk bin! Dikkat et, İlhan Berk şapkana kuşlar tüner.

- Benim şiir şapkam mı, İlhan Berk imge bezinden yapıldı.

Elbet, kuşlar da konmak ister siperine! (Biçem, özgünlüktür. Kendi sesini ortaya koymaktır metafiziğe göre)

★Şiir, İnsanlık Tarihi'dir. İnsanlık tarihiyle doğdu şiir.

Şiirin doğum tarihi: İnsanlık tarihi kadar eski... Doğum tarihi tam olarak bilinmemektedir.

...kadar eski, ... kadar uygar, ... kadar kültürlüdür modern şiiri.

Dilin doğasında sözün egemenliğine karşı gelen bir dil vardır. Modernistliği de işte buradadır.

Komünist bir geçmişi de vardır şiir denen kültürün; adaletsizliği ve eşitsizliği görünce çılgın biri olur.

★Şiir, dört kanatlı kuş! ...

Bizim kültürümüzde algılamalarımızın ötesini gösteren *dört kanatlı kuş* imgesini bir varsayım olarak ele alalım. Söyleyeceğim öznel düşüncelere kısaca değinecek olursak; algı ötesi kurgusal gerçeklik ile hayat ilişkisi konusunda çıkarım elde eden şair, gerekçelerini şiirinde yorumlar. Elbette izleğin sonsuzluğu içerisinde sınırlı bir ifade ve bu ifadenin görünür kılınması mümkündür. Bizim kültürümüzde çoğalan, gelişen şiir tavrı *özgün olduğu kadar da kültürel bir katmana sahiptir. Şiiri, bireyin kurtuluşu sanan, kirlenmiş bir düzenin ve bireyin, hayat karşısında yenilgisini, burukluğu yaşayan veya başkalarının yenilgisi hissedilen bu nedenle şiirden medet uman şair; ancak ve ancak farkındalık üretir. Şiir, dünyayı düzeltemez ve temizleyemez ancak poetika ve yetkisiyle-yetisiyle olanı hatırlar, olması gerekeni dillendirir.*

Şiir denen bir mucize var. Buna "şiirden dört kanatlı kuş yaratma!" diyelim mi? Hayat, bütün sorunlarımızı çözemeyecektir, kuşklar yüklü bilinmez bir orman gibi önümüzdedir. Merak bizi o ormana sürer. İçine girersek görürüz ki dört kanatlı kuş da orada uçmakta.

Dört kanatlı kuşa sahip şair! Okuyucu beklentisi ve böyle bir mucize. Aşk'ın gördüğü ve görebileceği estetik olgulara her şiir sahiptir. Çünkü bu, insanımızı yüceltebilecek bir söylentidir. Evet, düzenlenmiş söylentiler aşk'ı ilahi bir merteye noktasına ulaştırır. Şiir metodolojisi eksikliği, öznel söylemleri üretmemek hayatı durağan ve plansızlaştırır büyük ölçüde. Aşk da şiir gibi bunun içerisinde. Hatta daha kötüsü şiirsizlik yani bir başka versiyonu aşksızlık, insanı ruhani bir ölüme sürükler. Benlik yitirilir bu durumda. Bundan dolayı aşk bağlamında şiir için, söylenmemiş sözler, imgeler, izlek ve kurgular aracılığıyla ölümsüzlük verilmeli veya en azından yaşamsal uzun soluklar gerekir.

★Belki de iç sıkıntımız, yaşayamamaktan ve üretememekten gelen bir açmaz...

Bu açmazı açmaya uğraşan çağdaş kültürün bir başka gereği şiiri, sıkıştığı alandan çıkarmak. Kurtarmak. El uzatmak zorda olana, şiirle. Sıkıntı kuyusunda tırmanana sözcük sarkıtmak, sıkıntısına teselli sunmak yok mu? Var. Çağımızın dört kanatlı kuşu, ifademiz kaynağı. Edebiyata özgü çıkarımlar, hayatı anlamlandırma sorununu hep güncel tutar. Güncelleşmiş varlık olan insan'ın çözümü, nesnelere derin yorumları yaşadığımız hayatı farklı biçimlendirir. Özetler. Özellikle estetik görgü-görüntü gerçekliğin neresinde? Gerçek, görülenin gücünde soruları yanıtlayan bir kavram. Sorulan soru; hayat nedir? Hayat ne söyler edebiyata? Bu sorular beni dil üzerine düşünmekten alıkoyamıyor. Sanki söz, duyduğum açmazı bana hissettiriyor. Kendini ifade etme işini erteleyemeyen anlam, yoğun bir bunalım evresinde çıkışını bulur. Dibe tam battıktan sonra yüzeye çıkınca insan şiiri görür. Görülen yorumlar, Logos'un yorumlama tekniğine göre kurgulanır, şiir yapılandırılır. Yapıtlaşan anlam, şiirde ancak gerçekliğini muhafaza eder. Muhafaza ediş, yenileşme yönelmelerine karşı değil, kaybedişe karşı önlemdir. Değişim, hep kazanım sunmaz daha kötüye de sizi bizi sürüklemeye potansiyeline sahiptir. İki kanatlıdan dört kanatlıya geçişi yani evrimleşmesi kuşun, tabii ki algı ötesi karanlık bölgeye gitmeyi okuyucuya kıskırtan bir metafordur. Çağrışım modelleri ve metotları edebiyata deyim yerindeyse

ivme kazandırır. Algıyı hareket ettirici her türlü yaratım; okuyucu farkındalığı ve şiir tarihine etki edici, dönüştürücü bilinç altıya seslenme biçimidir. Dil, zamanın sonsuzluğu ve insanın ölümsüzlüğünü sağlayan bir sistem kuramı. Dört kanatlı kuş'un ölümsüzlüğü gibi yüce bir varlık, dil. Çünkü hem soyut hem somuttur dil. Elle tutulmayan, gözle görülmeyendir çünkü sadece algıladığımız bir ifade aracıdır. Somuttur, herhangi bir nesnenin kendisi olabilmektedir. Bu durumda sözcük, madde yardımıyla bir nesne olabilmektedir, duygu yaşantısı ise soyutlaştırır dili.

★**Sizce şiir...**

“Şiir, seçmek ve gizlemek sanatıdır” (Chateaubriand). Şair, dilin olanakları kullanarak doğadan, yaşamdan, insanlıktan ne algılıyorsa onu seçer. Kendi benimsemesi ve seçmesi onu ayrıcalıklı ve özel kılar. Yetenek, sezgi, duygu, şiir bilgisi ile kendi dilinin rengini seçer. Seçmek; kendi yaratışın ilk başlama noktası. Estetiksel seçim yapma, bireysel ve toplumsal hassasiyetlere duyarlı olma şairin seçtiği dil ile mümkün. Dil; kimliktir. Dil; karakterdir. Dil; dünyaya tutunmadır. İşte şiir, dili seçmekle başlar.

Yani şiir; bilinmezliği, kapalılığı seçip, onu gizleyebilmektir. Gizleyebildiğin oranda başarılı olunur ve şiir hazzını da daha çok yaşanılır. Hikaye ve öyküye yaslanmadan yazılan sessiz şiir, dile yeni kapı açar; dil zenginliğini önemser. Açık anlam ise dili fakirleştirir. Okuyucuyu tembelleştiren, düşünsel görüntülerini, hayallerini zorlamayan bir zeminde yazıldığında şiir, görevinde etkili olamaz.

Şiir, Anayasa aykırı'dır, doğanın ahlakı kovduğu yerdedir, yasadışıdır”. Cemal Süreya). Anlam yaratma, hayatı deşmek onun marifeti.

İnsanı deli sözcük sularında bıraktı, şiir. Sahipsiz ve yalnızdı orada insan. Yaşamımızı en ince noktalarına kadar irdeler ve anlam yükler evrene Şiir, gözyaşına davettir. Varlığın derininde saklı cevheridir hayatın ve insanın.

★**Fırat'ın Eteğinde Mavi (-) ile Yeşil (+) Diyalogları**

- Çimen kaygan, dikkat et düşme ince topuk hayat! Çiy düşkün, çayır çınar yaprağı buruk, lekesiz ruju gül dudağına bırak!

+ Kıyısında gölün, kır menekşesi gibi kırlangıç düğümü şu uçma hevesim; koynun nerededir, peki ey Mavi?

- Kalbine ışık veren rüzgârın dibi karanlık ve soğuk belki de. İçinde ara başka yerde bulamazsın, gözlerini devireni arama.

+ Yeşil'in kelebeği uç uç; hassas sözcükler arasında kanadını kırma.

- Gece sessiz durur; karanlık sarar yalnızlık büyür Yeşil'e. Mavi, gündüz sonrası bir kuş selamı gönderir Yeşil gibi oysa.

+ Bazen evet bir nehir gelir şelaleye durur, diz çöker Mavi'nin önünde. Döküldüğü yerde akışını tutar kaldırır önce nazik bir el.

- Sonra Mavi'nin filizlenen sohbeti Yeşil'e döner; dünya suskundur--

(devamı gelecek)

Dokunuşlar 3

8."Yaralı, yalnız ve suskunum..." Şükrü Erbaş

9. Şahinler, akbabalar ve tedirgin güvercinler!

10. Devrim deyince Tahir Elçi'nin omzuna/
tedirgin güvercin Hrant Dink konuyor!

11. Vefakâr şiir piri Hüseyin Avni Cinozoğlu anısına...

sükûta eren bir derviş dede misâli-
bıyığına bir de gül as dedim;

güldü ve dedi ki bana:

Hüseyin'im vakit sonbahar artık!

Malatya, 6 Aralık 2015

BAHARIN GELİŞİNİ ENGELLEYESİNİZ

buruşuk bir kâğıt parçalanıyor suda
biz yitirilmiş her günü artık kader sanıyoruz.
sayıyoruz geçen geceleri namlusunda kurşunla
bir merhabayı hevesiz hecelerden kuruyoruz.
süratle akıyor, boşalıyor hayat zembereğinden
bir engerek senin tenini kendine yuva biliyor
kopacak bu kıyamet, bekliyorken sürünü
hüznüne ırgat sabır, ter içinde uyanıyor.
kurtarılmış tek bir güne duacı.

ah güzel, sen bu yolu kendin için susuyorsun
sünüyorsun ateşime, zehirlisin, bu keder
öpüşüyor küçük kuşlar, bir hayal bu sadece
bahçende gizli sunak, herkeslerden bîhaber.
ben koca kışım, sen bahar, erguvansın, utangaç
kara dünya, gözlerim ve uzağa dalarak
alarak ellerini koyup göğsüme gülerken
çıkacak bir gümbürtü
sarıldığımız bir sabah beklerken.
hiç yaşanmamış gün gibi acı.

Çıktı!

İtiraz ve Teşekkür

şiir

Sina Akyol

Mayıs Yayınları, İzmir, Kasım 2015, 80 s

Çıktı!

Râz

şiir

Monica Papi

Mayıs Yayınları, İzmir, Kasım 2015, 88 s

Çıktı!

Susmanın İki Yakası

şiir

Döndü Açıköz

Ceres Yayınları, İstanbul, Aralık 2015, 80 s

Osman Serhat ERKEKLİ

207.
13 Kasım 2015. Evim yıkılıp yeniden inşaa edilecek. Taşındım. 18 Kasımda ilk kez kendi evimde kaldım.
208.
Ömer Çolakoğlu dedi ki para çok zehirli bir şey. Ben de ekledim: Sevgiyi zehirliyor.
209.
Elli yıl önce alınmış çam mobilyalar hâlâ reçine kusuyor. Yaşıyorlar. Reçel ile reçine arasında dilsel bir kan bağı var.
210.
Yeni eve taşınalı on yedi gün oldu. Ömer Çolakoğlu yalnız bırakmıyor. Serdar Koçak ve Ozan Öztepe de geldiler. Fikri meseleden ötürü Yeprem Türk ve Erkan Kara'nın arasından kara kedi geçmiş. Üzüldüm. Erkan Kara'nın *Bir Aşkın Şiiri* adlı kitabı yeni yıla sarktı. Erkut Tokman'ın şiir kitabı ise Yasak Meyve'den çıktı.
211.
Eski komünistlerden babamın arkadaşı ve müvekkili aile dostumuz fikir adamı Doğan Görsev öldü. Beni *Soyut* Dergisi ile tanıştıran O'dur. 12 Martta bir bavul dolusu şiir kitabı kaçırıp getirmişti. Ben çocukken oğlu Kerem Görsev ile birlikte bizi İstanbul'da gezdirirdi. Daha birçok değerleri vardır benim için. Tanrının ışığı O'nunla olsun.
212.
Serdar Koçak siroza yakalandı. Bugün aradım galiba içkiliydi.
213.
Eski gıdalardaki lezzet ve faide kalmadı. Hayattan çocukluğumdaki tadı alamıyorum. Herkes babasının annesinin ve geçmişinin hakkını versin. Bu söylediklerim mağara devrine dönelim anlamına gelmiyor. Ama altmışlı yıllar Türkiye'de güzeldi.
214.
Sağlık özgürlüktür.
215.
Uykunun içine, süresine neler sığıyor. İnsan uykusuzken anlıyor bu gerçeği.
216.
Sigarayı bırakalı şubatta beş yıl dolacak. Hiç aklıma gelmezdi bırakacağım.
217.
Yaşlılar bebeklerin geldiği yere gidiyorlar. Bunu biri yazdı galiba.
218.
Devir deveren... Eksilen suyu yağmurlar gideriyor. Gözyaşımızın bile o deverenla ilgisi var ve kıyamet deverenın kesilmesi anlamına geliyor.
219.
Ramis Dara dedi ki: Ölümler zenginleştiriyor bizi. Ben de ekledim. Bazı insanlar da yaşarken yoksullaştırıyor.
220.
Ömer diyor ki: Kaybederek yok olacağız. Kaybede kaybede elimizde evren de kalmayacak.
221.
Ölüm bizim mahallenin kedisi.

ELBET

bir katilin ellerinden öpüyorlar
gözlerini vermişlerdi oysa
seslerini kurumuş çağlayana
amayla başlıyor tüm bağışlamalar
zaten hiç çağrılmamıştı Yakup
kuyudan hiç çıkmamıştı Yusuf
doğulan topraklarda doğranan ne varsa
ekmeğe katık, yola azık.
sen beni yazılmamış şiirlerimle hatırla
devrimimden tut ,kalsın bir başka umuda
yok olmasın
sokak aralarını tüm renklere boya
mat kalmasın gözlerimizle uzandığımız döşek

kötü satranç oyuncularınız doğru
elbet akar
doğrulduğumuz yerden o coşkun akan nehir

Hızır İrfan ÖNDER

ÜÇLEMELER - 5

- 1
zaman hançerlenmiş
kanıyor
yalnızlığım!..
- 2
kıyamet alameti olur
güldürürse
talih beni!..
- 3
ey dünya
yaşama sevincini yitirdim
beklentim yok hayattan!..
- 4
hayatım su alıyor
soluklarım
çığlık!..
- 5
metruk bir ev,
eski bir istasyon gibi
kaldı yüreğim!..
- 6
kanı çekiliyor düşlerimin
anılarım ölüm sarhoşu
"ellerime kar yağıyor!.."*
- 7
gözlerini özlüyorum aysız gecelerde
alnından öpüyorum yalnızlığımın
güldüklerime ağlıyorum şimdi!..

* Feyzi Halıcı

Suat Kemal ANGI

TARH

bir yaşam alanı ev
toparladım
sessizlik
geriye kalan duvar
yaslandım
bir ben varım içinde
bir de ışığın tozları

şimdi kış
beyaz ve yorgun
aynı babam gibi
sarıdan solmuş
tozlu bir renk fõtrünün astarı
yanında annem hâlâ
otlara düşen suskun bir yama
arılarını düşünüyor olmalı
ve tomurcukları

bir terzi kadın
Cumhuriyet kadar uzakta
iyilerin kaldığı doğurgan koyakta
ısıyor dudaklarını

hiçbir fazlalık yok başka
umut ya da umutsuzluk
çocukluk oyuncakları
ve merakın yalnızlığı
seviştığımızı hatırlarız

kadımlarla
erkeklerle
sadece anılarla
gitmek
kucaklayıp bir yanlıştan payımızı

dil de bedel öder
en iyi düşünce de
kravaz ceket ya da
fil hortumu saçlar gibi
bir gün hayat
parlatır sıkın pabuçları
kapısını beklediğimiz
kumaş atlasları

çocuğum
her güzel sözcük
en çok gelecek hayal eder
mekanik bir keşfin adı olmayı
ya da baharın
bir olup otlarla
ağaçlarla
tutuşturacağı isyanı

o bitki esrardır
kitaptan hayata bulaşan masalım
bir yaprak öldüğü zaman
denizde
kocaman bir çukur açılır
ve çiçekleri görmeyen kuleler
daima şımartır

(Fotoğraf: William Vanderson, "Comrade Panikovski swan forgot!
Take swan asks you to go!", 1936.)

Çıktı!

Portakal Kahkahaları

şiiir

Tuğrul Ediz

Etki Yayınları, İzmir, Ekim 2015, 64 s

Çıktı!

Kuşların Akşamı

şiiir

Aslıhan Tüylüoğlu

Etki Yayınları, İzmir, Ekim 2015, 64 s

Metin FINDIKÇI

DAVET

Kadın kendi ışığında kelebeklerle oynuyordu
Geldiğimde/

Bilirdi sürmesinden güneşin doğduğunu
Yol alacağı mesafelerin çakılla döşendiğini
Beyaz bir denizin mavisini içinde
Hangi gökyüzünü beklediğini/

Kalan sürmeyi neden tüketmediğini anlattı
Bütün gece,
Rüzgârın alfabetini öğrenmişti
Her vedanın ardında
Kapıyı kapattığında/

Vahşetin tarihini sürmesiyle yazıldığına inandı
Zamanın şalından süzülen şiddeti unutmadı,
Cehennem mavisinde
Tarihin söylediği ateşin müziğini dinletti/

Güneş
Bugün gözlerinde yüzmekten vazgeçeceğini anlamıştı
Ah kuraklığın anlatmak istediği, ah
Albatrosun gözlerinde taşıdığı göç mevsimi/

Sabaha karşı
Tükenen zamanın kadim hırkasını giydirdim/

Siyah mürekkebin dilinde tomurcuklandı taş
Gözlerimden yayıldı yokluğun nidası.

Yalçın ÜLKER

AHDE VEFA

Yağmur yağarken
Bir güven hasıl olur
İnsanlarla aramda
Hani okumadan imzalamak gibi
Bankacı kadının uzattığı o uzun sözleşmeyi
Herkes böyle yapıyor çünkü
Herkes ıslanıyor yağmurda

Gökhan ARSLAN

GÜNÇEVİREN

ölümü hayata çeviriyorsun sen, yağmuru denize
ayakların az önce bir düğünde halay çekmiş gibi mutlu
kolların yeni indirmiş gökyüzünden yıldızları
parmaklarının arasında ağırladığın sözcüklerle
uykusuna yatıyorsun rüyasında ağaçlarla sevişen bir çocuğun
usulca akıp giden güne yabancı bir patika oluyorsun

taşı ormana çeviriyorsun sen, evleri dağlara
senin de bir geçmişin var, çalı çırpıdan devşirdiğin
ceplerinde kim bilir hangi aşktan kalma kırıntılar
adım seslerinde duyuyorum büyüdüğün sokakları
dala basıyorsun, kırılıyor kalbin, bulanıyor su
saydam bir eşyanın koynuna bırakıyorsun gövdeni

gökyüzünü kuşa çeviriyorsun sen, cümleleri sonsuza
yüzünü görmüyorum, görüyorum içinden geçenleri
bu yangın arşivi, bu toz bulutu, ömrüne takılan kıymık
bu da gözlerinden dünyaya yayılan serin sabahın kudreti
yokluğundan örüyorum önü kapanmayan hırkamı
peşinden gidiyorum içime bıraktığın uçurumun

kendini kendine çeviriyorsun sen, beni bir su damlasına

Şerif ERGİNBAŞ

KUYU BAŞINDA VURULAN'A ŞİİR

Kardan önce
kuyuların uğultusu:
kulak çınlaması
göğün
uzun mu uzun..
Saklar namluyu
duvarın kuytusunu.

Senden sonra
ömrün soluğu:
uzun mu uzun
bir kış gecesinin
selamsız sabahsız
büsbütün uykusu..

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi– BURSA)*		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

